maashorst

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Maashorst

Nr. 469012

7 oktober 2026

Uitvoeringsregels utilitaire en toeristische-recreatieve bewegwijzering 2026

1. De gewijzigde uitvoeringsregels voor de utilitaire en toeristische- recreatieve bewegwijzering vast te stellen.
2. De geharmoniseerde uitvoeringsregels recreatieve en aanvullende bewegwijzering 2023 en 2025 in te trekken.

1. Inleiding

Deze uitvoeringsregels bewegwijzering gemeente Maashorst beschrijft de plaatsing, uitvoering en beheer van de utilitaire en toeristische-recreatieve bewegwijzering. De regels zorgen voor eenduidigheid in de verwijzing, uniformiteit in de uitvoering en is alleen van toepassing op de gemeentelijke wegen.

1.1. Aanleiding

In de gemeente Maashorst is de toeristische-recreatieve bewegwijzering voor bezienswaardigheden en verblijfsaccommodaties te herkennen aan de bruine borden. De utilitaire bewegwijzering zie je aan de blauwe borden.
Op dit moment zijn er, vanuit de voormalige gemeenten Landerd en Uden, verschillende uitvoeringsregels voor de toeristische-recreatieve bewegwijzering in de kernen. In de voormalige gemeente Landerd is door de gemeente en recreatieve ondernemers t/m 31 december 2027 een contract met een bedrijf afgesloten voor onderhoud en beheer van toeristische-recreatieve bewegwijzering. De voormalige gemeente Uden heeft borden geplaatst als recreatieve bedrijven en voorzieningen voldeden aan toewijzingscriteria. Hiervoor werd geen eigen bijdrage aan ondernemers gevraagd.
In 2026 willen we in de gehele gemeente eenduidige en herkenbare uitvoeringsregels.
Dit geldt voor zowel de toeristische-recreatieve voorzieningen als voor de utilitaire voorzieningen.
Door deze uitvoeringsregels vast te stellen krijgen we uniformiteit en weten ondernemers of hun bedrijf voor bewegwijzering in aanmerking komt. En zijn de kosten voor aanschaf en onderhoud voor elke ondernemer gelijk.
Vanwege de lopende overeenkomsten zal er een overgangsperiode voor de ondernemers in de voormalige gemeente Landerd zijn. En krijgen ondernemers uit de voormalige gemeente Uden een voorstel voor onderhoud en beheer.

1.2. Doel bewegwijzering en uitvoeringsregels

Bewegwijzering vervult een functie voor de weggebruiker: een wandelaar, fietser of automobilist bepaalt zijn plaats en vindt de weg naar zijn bestemming.
Bewegwijzering draagt zo bij aan een vlotte en veilige verkeersafwikkeling en er wordt gestimuleerd om de gewenste route te volgen.
Nu we de uitvoeringsregels herzien, houden we er rekening mee dat steeds meer weggebruikers navigatie gebruiken om op hun bestemming te komen. Wij stellen een maximum aan het aantal bewegwijzeringsborden en houden rekening met de aanwezigheid van verwijzingen naar kernen en gebieden.

Met deze uitvoeringsregels willen we:

- Uniformiteit in uitvoering
  De regel zorgt voor grotere herkenbaarheid, meer duidelijkheid en een verzorgde uitstraling van bewegwijzering.
- Een lijn in bestemmingen
  Met de regels willen wij een duidelijke lijn trekken in welke bestemmingen in de bewegwijzering worden opgenomen. We willen inwoners, bedrijven en organisaties duidelijkheid geven welke voorzieningen voor bewegwijzering in aanmerking komen en welke criteria daaraan verbonden zijn. Voorzieningen en accommodaties die in aanmerking komen zijn vooral gericht op bezoekers van buitenaf die niet bekend zijn in de gemeente Maashorst.
- Minder borden
  Vanwege de uitstraling van de gemeente willen we minder borden naar de bestemming in het straatbeeld. Met focus in bewegwijzering zorgen we voor terughoudendheid in het plaatsen van nieuwe bewegwijzering.
  De bewegwijzering op kruispunten en rotondes verliest zijn waarde, omdat de weggebruiker de informatie niet meer in zich opneemt. We willen voorkomen dat de verkeersveiligheid onder druk komt te staan.
- Regie in onderhoud en beheer

In dit document is vastgelegd dat de gemeente Maashorst voor onderhoud en beheer van de bewegwijzering verantwoordelijk is. Naast de uitvoeringsregels voor het plaatsen van bewegwijzering is het voor ons belangrijk om te weten waar welke borden staan. Meldingen die binnenkomen over kapotte of ontbrekende wegwijzerborden kunnen efficiënt worden opgepakt als er overzicht en inzicht is in wat waar staat.

2. Soort bewegwijzering

De uitvoeringsregels zijn een leidraad voor alle bewegwijzering op de gemeentelijke wegen, die onder beheer van de gemeente Maashorst vallen: de utilitaire en de toeristische-recreatieve bewegwijzering voor fietsers, wandelaars en automobilisten.

2.1. Utilitaire bewegwijzering

De utilitaire objectbewegwijzering wordt voornamelijk gebruikt voor de verwijzing naar lokale doelen en objecten die een algemene recreatieve of toeristische bestemming hebben, zoals gebieden. Deze borden zijn blauw met witte tekst.

2.2. Toeristische-recreatieve bewegwijzering

Toeristische-recreatieve bewegwijzering is alle bebording naar voorzieningen en accommodaties met een toeristische-recreatieve functie, herkenbaar aan de witte tekst op een bruine achtergrond.

3. Uitvoeringsregels bewegwijzering

De gemeente Maashorst gaat uit van de richtlijn bewegwijzering 2014 van het CROW. Hierin zijn de kaders beschreven voor de bewegwijzering van wegen in Nederland.

3.1. Functie en doel

De bewegwijzering is met name bedoeld voor de weggebruiker die niet bekend is met de omgeving. De voornaamste doelstelling van de bewegwijzering is oriëntatie: de weggebruiker kan met behulp van bewegwijzering vaststellen dat hij zich dichtbij zijn bestemming bevindt.

3.2. Eisen bewegwijzering

De weggebruiker moet de aangeboden locatie- en routeinformatie kunnen lezen en verwerken zonder dat hij snelheid vermindert. Dit is belangrijk voor de doorstroming en verkeersveiligheid. De drie eisen waaraan bewegwijzering moet voldoen zijn:

1. Uniformiteit
   De systematiek, de gebruikte kleuren, het lettertype en het symboolgebruik zijn uniform. Het aanduidingenbeleid voor Rijk, Provincie en gemeente is op elkaar afgestemd. Het pictogram voor bijvoorbeeld een ziekenhuis is een (inter)nationaal herkenbaar pictogram.
2. Continuïteit
   De route naar een bestemming is bewegwijzerd zodat het desbetreffende doel wordt bereikt. We gaan eerst uit van navigatie, dan van aanduidingen per gebied of kern en tenslotte van de eindbestemming. In principe wordt de recht doorgaande route niet aangegeven, alleen de laatste afslag. De gemeente plaatst op maximaal 2 locaties bewegwijzeringsborden naar deze bestemming. Waar mogelijk kiest de gemeente voor dubbelzijdige, bedrukte borden. Als dit niet kan dan komen er twee enkelzijdige bedrukte borden per locatie.
3. Begrijpelijkheid
   Aanduidingen op bewegwijzering moeten algemeen bekend zijn. De namen van voorzieningen kunnen een internationaal herkenbaar pictogram hebben. Commerciële bedrijfsuitingen, bedrijfslogo's en zelfbedachte logo's zijn niet toegestaan. Per bestemming wordt in principe één pictogram geplaatst.

4. Juridisch kader

De uitvoeringsregels Bewegwijzering van de gemeente Maashorst zijn opgesteld volgens de lokale en landelijke wet- en regelgeving waarin ook de bevoegdheden van de gemeente zijn vastgelegd.

4.1. Publiekrecht
In artikel 5.1 van de Verordening Fysieke Leefomgeving staat het verbod om obstakels in de ruimte te plaatsen. Er zijn uitzonderingen waarvoor het college nieuwe uitvoeringsregels heeft opgesteld. Aanvragen voor bewegwijzering kunnen bij de gemeente Maashorst worden ingediend. De gemeente beoordeelt of een aanvraag binnen de uitvoeringsregels past.

4.2. Privaatrecht
De bewegwijzering staat op openbare wegen. En deze zijn bijna altijd in eigendom van de gemeente, provincie, rijk of waterschap. Deze uitvoeringsregels gaan over gemeentegrond. In bepaalde gevallen kunnen borden geplaatst worden op openbare wegen in particulier eigendom.
Voor de belangen van beide partijen wordt in de overeenkomst (op privaatrechtelijke basis) een aantal zaken geregeld, waaronder de verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer.
Als gronden in eigendom zijn bij particulieren of andere (overheids-)instanties moet plaatsing van wegwijzers worden afgestemd met de grondeigenaar. Ook in deze gevallen moet worden voldaan aan artikel 5.1. in de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Maashorst.

4.3. Handhaving
Tegen bewegwijzering, die is geplaatst in afwijking van de beleidsregel, wordt opgetreden. De gemeente zorgt voor handhaving. Bij een (aanzet tot) overtreding gaat de gemeente in overleg met de overtreder. Als een overleg niet toereikend is, treedt de gemeente tegen de overtreder op.

5. Criteria voor verwijzing

De gemeente Maashorst hanteert een consequente systematiek voor het plaatsen van wegwijzers. Ondernemers en organisaties die een voorziening of verblijfsaccommodatie willen bewegwijzeren moeten aan specifieke criteria voldoen.

Uitgangspunt

- Voor de algemene bewegwijzering houdt de gemeente zich aan de richtlijnen van het CROW en de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd).

5.1 Systematiek bewegwijzering

Uitgangspunt

- Verwijzing vindt plaats als de algemene geografische bewegwijzering en navigatie niet voldoet om de eindbestemming te bereiken.
- Vanaf de wegen buiten de bebouwde kom wordt niet verwezen naar bestemmingen binnen de bebouwde kom. Als bebouwde kom wordt de verkeerskundige bebouwde kom aangehouden.
- Als een verwijzing naar een (huis)adres er al is of de bestemming is makkelijk vindbaar dan zijn geen bewegwijzeringsborden nodig.
- Voorzieningen en accommodaties worden zoveel mogelijk gebundeld tot een terrein of gebied. Eenmaal binnen het terrein of gebied kunnen de afzonderlijke voorzieningen worden aangegeven.
- De bestemming moet een logische bestemming met een specifieke functie zijn. Een gebied zonder specifieke bestemming krijgt geen bewegwijzering, maar mogelijk een informatiebord bij de entree van een gebied.
- Het te bewegwijzeren gebied en de voorziening moet onbekend publiek aantrekken.

5.2. Utilitaire bewegwijzering

Uitgangspunt

- Utilitaire voorzieningen worden bewegwijzerd als deze een (boven-)regionale functie hebben of veel onbekend verkeer aantrekken.

De bestemming moet een logische bestemming zijn met een specifieke functie, zoals een parkeerplaats of sportpark. De utilitaire objectbewegwijzering voor lokale voorzieningen is herkenbaar aan een blauw bord met zwarte tekst en een zwart symbool in een wit kader. Utilitaire doelen bestaan uit twee categorieën:
- gebieden, terreinen en parken: een verzameling van afzonderlijke bedrijven of instellingen.
- solitaire voorzieningen of instellingen, zoals een spoed/huisartsenpost.

5.2.1. Gebieden/terreinen/parken
De industrieterreinen, bedrijventerreinen en kantoorparken met een permanent karakter kunnen worden meegenomen in de utilitaire bewegwijzering.
Op de bedrijventerreinen zelf zijn de bedrijven vindbaar via borden in portalen. Hiervoor sluiten de bedrijven met een uitvoerende organisatie een overeenkomst af.

5.2.2. Solitaire voorzieningen
Solitaire voorzieningen, zoals het gemeentehuis, een sportpark of spoed/huisartsenpost, worden opgenomen in de utilitaire bewegwijzering, omdat ze een (boven-)regionale functie hebben of veel onbekend verkeer aantrekken. De selectiecriteria zijn opgenomen in een schema. Zie bijlage 1.

5.3. Toeristische-recreatieve bewegwijzering
Toeristische-recreatieve bewegwijzering is alle bebording en informatievoorziening naar voorzieningen en accommodaties met een toeristische-recreatieve functie, herkenbaar aan de witte tekst op een bruine achtergrond. Voor deze kleurstelling is gekozen vanwege de internationale afstemming voor toeristische voorzieningen en CROW-richtlijnen.

Criteria voor opname in bewegwijzering
Algemene criteria voor toeristische bewegwijzering:
- De voorzieningen moeten gericht zijn op recreatie en/of toerisme.
- De voorzieningen dienen toegankelijk te zijn c.q. te bezichtigen door toeristen, recreanten en passanten.
- De voorzieningen trekken ter plaatse onbekend verkeer aan.

5.3.1. Dagrecreatie
Uitgangspunt

- Een voorziening die valt onder dagrecreatie wordt alleen in de bewegwijzering opgenomen als deze gedurende 6 maanden per jaar en minimaal 3 dagen in de week opengesteld is voor publiek. De commerciële voorziening staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Onder dagrecreatie wordt verstaan: een voorziening die is ingesteld op bezoek door recreanten en/of toeristen of een vergelijkbare publieksfunctie heeft.

5.3.2. Verblijfsaccommodatie (logies)
Uitgangspunt

- Een verblijfsaccommodatie wordt alleen in de bewegwijzering opgenomen als deze staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en minimaal 6 maanden per jaar open is.

De verblijfsaccommodaties zijn campings, kamperen bij de boer, groepsaccommodaties, vakantieparken, hotels, B&B 's en hostels.

5.3.3. Horeca
Uitgangspunt

- Een horecagelegenheid binnen de bebouwde kom wordt alleen in de bewegwijzering opgenomen als het een horecagelegenheid is met verblijfsaccommodatie en die voldoet aan de criteria voor verblijfsaccommodatie. Andere horecagelegenheden worden niet bewegwijzerd waaronder eetgelegenheden, restaurants en café's.
- Een horecagelegenheid buiten de bebouwde kom wordt in de bewegwijzering opgenomen. Deze is vaak minder goed vindbaar.
- De horecagelegenheid staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en is minimaal 6 maanden per jaar open.

6. Beheer en onderhoud

De gemeente Maashorst heeft de regie en draagt zelf de zorg voor het gehele traject bewegwijzering: van voorbereiding, levering en plaatsing tot beheer en onderhoud.

Uitgangspunt

- Verwijzing naar gemeentelijke voorzieningen zijn voor rekening van de gemeente.
- Kosten voor verwijzing naar bedrijven worden doorberekend aan de ondernemers. Hiervoor wordt een overeenkomst opgesteld.
- Onderhoud van de borden is een verantwoordelijkheid van de gemeente.
- Kosten voor een wijziging op de verwijzing die voortkomt uit een infrastructurele wijziging, komt voor rekening van de gemeente.
- Bestaande bewegwijzering, die niet voldoet aan de richtlijnen, komt te vervallen en wordt verwijderd.

6.1 Aanschaf en plaatsing

De gemeente Maashorst toetst een aanvraag aan de hand van de opgestelde criteria en zorgt ook voor plaatsing van de borden.
Als plaatsing gewenst is aan een weg die in beheer is bij een andere wegbeheerder dan de gemeente, moet altijd contact worden opgenomen met de betreffende wegbeheerder. Het aanvragen van een vergunning voor plaatsing van deze borden komt voor rekening van de aanvrager.
Voor een aantal voorzieningen komen de kosten voor rekening van de gemeente. Het gaat hierbij om voorzieningen die een openbaar karakter hebben met veel bezoekers van buiten de gemeente. Voor de gemeente Maashorst zijn dat:

- Utilitaire voorzieningen (zoals bijvoorbeeld Bedaf of natuurgebied De Maashorst).
- Toeristische voorzieningen in eigendom van de gemeente Maashorst.

6.2. Onderhoud

Het onderhoud van de borden is een verantwoordelijkheid van de gemeente Maashorst. De borden die langs de rijks- of provinciale weg staan, worden onderhouden door Rijkswaterstaat of de Provincie.
Onder onderhoud wordt verstaan: zorgen voor reparatie en het schoonmaken van de borden.

6.3. Mutaties

In een aantal gevallen kan het voorkomen dat een verwijzing door de gemeente moet worden aangepast of verwijderd. Dit is bij:

1. Wijziging van een verkeerssituatie.
2. Naamsverandering/verplaatsing van een bedrijf of voorziening. Deze kosten zijn voor rekening van de ondernemer.
3. Sluiting van een bedrijf of voorziening.
4. Wijziging van het beleid.
5. Verwijzing voldoet niet langer aan de criteria uit de ‘Richtlijn bewegwijzering 2014 van het CROW’. Het bord wordt vervangen als de levensduur is bereikt of beschadigd. De kosten zijn voor rekening van de gemeente.

Bij 1, 3, 4 en 5 zijn de kosten voor rekening van de gemeente.

6.4. Kosten

De kosten voor de aanschaf, beheer en onderhoud bedragen per bewegwijzering/bord € 300,- (exclusief BTW en jaarlijkse indexering) met een looptijd van 5 jaar (prijspeil 2026). Deze kosten worden elke vijf jaar in rekening gebracht.
Elk deelnemend bedrijf of organisatie is verplicht een contract af te sluiten met de gemeente voor onderhoud en beheer van de borden. Hiermee wordt de kwaliteit en actualiteit van de toeristische-recreatieve bewegwijzering geborgd. De gemeente verzorgt jaarlijks de controle, onderhoud en beheer van alle borden.
Bij een naamsverandering van een deelnemend bedrijf zijn de kosten voor rekening van de aanvrager cq. de direct belanghebbende.

In de overgangsperiode hebben de oud-Landerdse ondernemers nog (financiële) verplichtingen met Revis. Zij betalen per 1 januari 2028 de kosten zoals hierboven staan aangegeven aan de gemeente.
De oud-Udense ondernemers betalen vanaf het ingaan van deze uitvoeringsregels.

7. Overgangsperiode

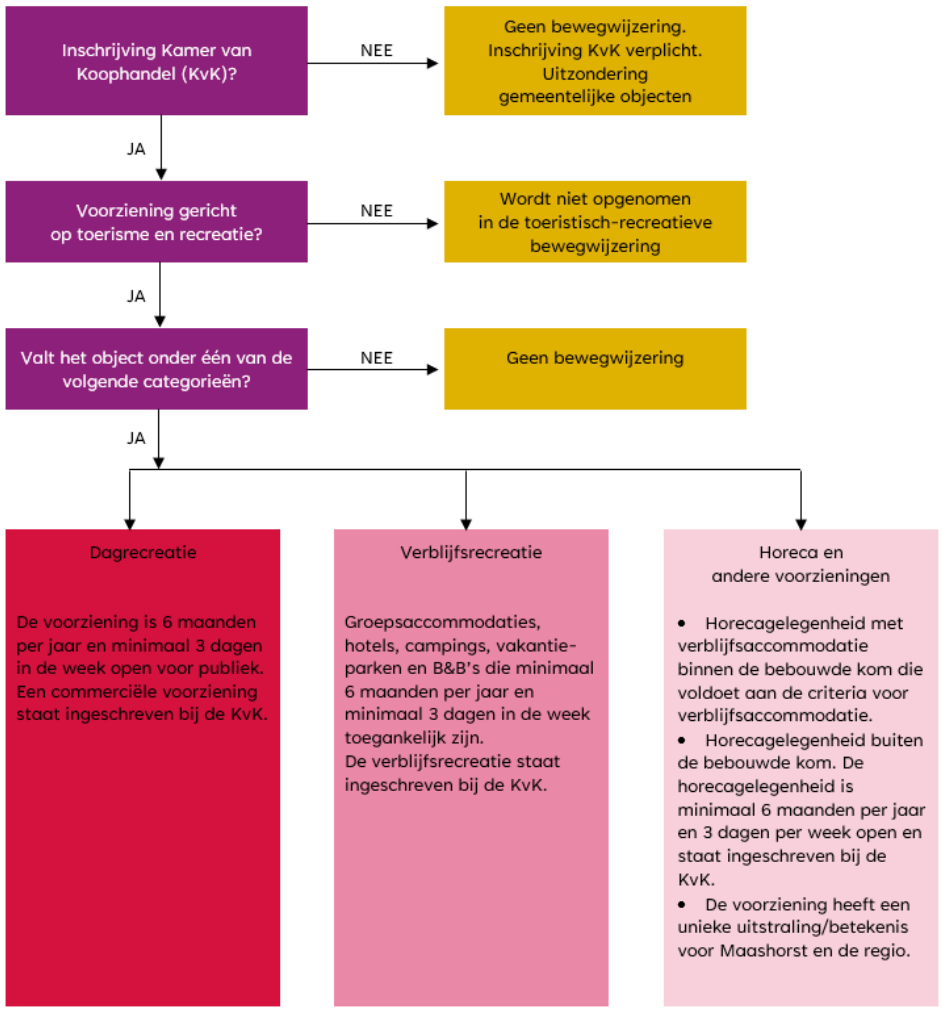
Vanwege de overeenkomst over het beheer en onderhoud van de bewegwijzering in de voormalige gemeente Landerd en de bebording in de voormalige gemeente Uden is gekozen voor een overgangsperiode.

Uitvoeringsregels	2025	2026	2027
Nieuw	Ingang nieuw beleid	Plaatsen nieuwe borden en verwijderen overbodige borden	Plaatsen nieuwe borden en verwijderen overbodige borden
Voormalige gemeente Landerd	Inventarisatie huidige borden. Overbodige borden, in eigendom van de gemeente mogen weggehaald worden. Handhaven bestaande bewegwijzering. Onderhoud en beheer ligt bij Revis.	Handhaven bestaande bewegwijzering. Onderhoud en beheer ligt bij Revis.	Handhaven bestaande bewegwijzering. Overleg met ondernemer over situatie per 1 januari 2028: welke borden willen zij behouden en welke mogen verwijderd worden. Borden naar toeristische voorzieningen op rotondes staan er tot/met 31 december 2027. Daarna worden ze verwijderd. Onderhoud en beheer ligt bij Revis.
Voormalige gemeente Uden	Inventarisatie huidige borden. Overbodige borden, in eigendom van de gemeente mogen weggehaald worden. Handhaven bestaande bewegwijzering. Overleg met ondernemer over situatieper 1 januari 2026: welke borden willen zij behouden en welke mogen verwijderd worden.	Met ondernemer per 1 januari 2026 een overeenkomst afsluiten voor (aanschaf,) onderhoud en beheer bestaande bewegwijzering.	

Bijlage 1

Schema toewijzing bewegwijzering
Aan de hand van onderstaand schema is eenvoudig vast te stellen of een voorziening of accommodatie wel of niet voldoet aan de criteria voor opname in de bewegwijzering. Dit schema is gebaseerd op de landelijke richtlijnen voor de bewegwijzering van het CROW.

Toeristische-recreatief (bruine borden)

Utilitair (blauw-witte borden)

In onderstaand overzicht staan de voorzieningen die in de gemeente Maashorst voorkomen en is aangegeven welke wel/niet in aanmerking komen voor bewegwijzering.

Object	Wel of niet bewegwijzeren	Reden
Algemene begraafplaats	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Apotheek	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Bibliotheek	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Brandweer	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Multifunctionele accommodatie	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Gemeentehuis	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Gezondheidscentrum/ huisartsenpraktijk	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Huisartsenpost (spoed)	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan

Religieus gebouw	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Politie (alleen baliefunctie)	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Sportparken	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Ziekenhuis	Wel	Trekt ook ter plaatse onbekend verkeer aan
Zorginstellingen	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan
Onderwijsinstellingen	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer aan